

SVOBODNA SLOVENIJA

LETO (LETO) XXIV. (18)

No. (štev.) 31

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

5. avgusta 1965

Kdo uničuje slovenstvo?

„Komunistična oblast vodi v najbolj rafinirano tiranijo in najbolj surovo izkoriščanje. Ta oblast je postala jarem, pod katerim se cedi kri in znoj delavskih množic.“

„Nobene druge revolucije niso toliko obljubljale in tako malo dale.“

Komunistična tiranija je „zavarovanje privilegijev in roparskega plena s pomočjo novega razreda. Kajti komunistična revolucija, ki so jo vodili v imenu odstranjanja razredov, se je izpridila v neomejeno oblast enega samega razreda. Vse ostalo, kar o tem pripovedujejo, je navadna sleparija.“

Tako je Milovan Djilas, ki je kot zgrajen komunist dobro poznal komunizem, podal sliko rezultata komunistične revolucije.

Da je imel Djilas prav, dokazujejo še vedno komunisti sami. Po 20 letih komunističnega jarma ter prelivanja nedolžne krvi in znoja delavskih množic, je komunistični režim v Jugoslaviji doživel polom, kakršnega komunisti niso pričakovali. Gospodarstvo so privedli v konkurz in žalostna konkurzna masa je dokaz komunistične nesposobnosti in zmote komunistične nauka. V kulturnem pogledu je komunističnemu režimu napisal meseca maja letos Josip Vidmar v Delu porazno spričevalo. Ko razpravlja o umetnosti, o literaturi in sploh o kulturnem delu v zadnjih dvajsetih letih, govori o praznini in konča svoja razmišljanja dobesedno: „Kako je mogoče, da moram to bilanco po tolikih letih zaključiti z besedami velikega pesnika in oznanjevalca višjih stvari: „Po naši zemlji se ozrem, — zgrozim se in oči zaprem“. Nato pa sprašuje Vidmar: „Kako, zakaj je to mogoče? Kaj je z našimi davnimi sanjami?“ Tako jadrkuje Vidmar, ki je iz najvišjih položajev od Osvobodilne fronte do komunističnih vlad v Sloveniji sam mnogo doprinesel, da je prišlo do sedanjega žalostnega stanja v Sloveniji.

Ena najbolj bolečih postavk žalostne 20-letne bilance komunističnega režima je slovensko narodno vprašanje. O tem se mnogo govori in piše tudi med izseljenci. O propadanju slovenske zavesti, slovenstva, in postavljajo celo trditve, da je v nevarnosti obstoj Slovenec kot naroda. Slovenci naj bi šli svojemju koncu nasproti. Med izseljence gre glas o zapostavljanju Slovencev slovensčine, o izmozgavanju Slovenije na račun drugih delov države, o naselevanju ljudi iz južnih krajev Jugoslavije itd.

Vsa ta upravičena zaskrbljenost pa je včasih namerno, včasih iz osebnih propagandnih ali drugih namenov spejhana v nepravdo smer. Odgovornost za vse to skušajo nekateri naprtiti tistim, ki jim je morda vsaj delno tako dogajanje pogodu, niso pa zanj odgovorni. Samo tisti, ki se noče pogledati v komunistični sistem v Jugoslaviji, ali ne pozna komunističnega nauka, more trditi, da so vsega tega krivi le šovinistični Srbi, velesrbi, siromašni Bosanci in ne vem kdo. Tudi naj bi bili krivi tisti, ki prihajajo v naše kraje iz juga in ostajajo na zapuščenih slovenskih domovih.

Vsi, ki tako mislijo ali trdijo gredo mimo dejstva, da v komunističnem sistemu nobena narodnost ni in ne sme biti odločujoča, ampak je odločujoča izključno le „neomejena oblast enega samega razreda“, kakor izhaja iz v uvodu navedenih citatov Djilasa in iz dejanskega resničnega stanja v Jugoslaviji.

Kdo je v 20 letih uničil v Sloveniji kmetijski stan, ki je bil nosilec zdravja ter narodne in verske zavesti skozi stoletja? Kdo je pognal slovensko kmetijsko mladino v tovarne, in to nele v slovenske ali jugoslovanske, temveč v vsej Evropi, in prepustil zemljo neki „socialistični skupnosti“? Kdo je prinesel na deželo tolikšno siromaštvo, kakor ga v predvojni Jugoslaviji naj-

Tito posreduje za Amerikance ali

Kdo koga vleče za nos?

Jugoslovanski komunistični diktator Tito je minuli teden v svoji letni razkošno opremljeni rezidenci na Brionskem otočju gostil dva visoka gosta: ameriškega odposlanca Harrimana in indijskega predsednika Shastrija.

Harriman, ki ga je Johnson poslal na potovanje v Moskvo, od tam pa po drugih evropskih državah, med temi tudi v komunistično Jugoslavijo, se je, kakor pravijo poročila, z rdečim diktatorjem Titom razgovarjal predvsem o vietnamskem problemu. Harriman je izrazil Johnsonovo mnenje, da bi mogel Tito kot komunist, če mu je v resnici kaj za mir, s svojim posredovanjem preko kogar hoče, pri kitajskih komunistih morda na kakšen način doseči, da bi se problem Vietnamu prenesel z bojnega poprišča za zelena mizo.

Tito se je seveda takoj in z veseljem ponudil Amerikancu Harrimanu in s tem posrednik predniku Johnsonu, da poskusi za ZDA kaj storiti. V kritičnem gospodarskem položaju, v kakršnem komunistična Jugoslavija je, bo za svoje posredovanje, četudi mu ne bo uspelo odn. nima nobenega namena, da bi mu uspelo, lahko mimogrede poprosil še za večjo ali manjšo vsoto dolarjev, da se bo lahko še obdržal na oblasti. Za svoj načrt se je Tito takoj poslužil indijskega predsednika Shastrija, ki se je ravno takrat tudi mudil na obisku na Brionih. Ker Tito ve, da se Shastri silovito boji rdeče Kitajske, mu je bilo lahko prepričati ubogega Indijca, da bo treba kakorkoli posredovati v Severnem Vietnamu in Peking, da bi se tam sovražnosti ustavile. Toda ker Shastri ne more odn. noče sam trkati na vrata Pekinga, je s Titom poiskal tretjega, ki bi šel za njiju v žerjavico po kostanj. Ta tretji je egipčanski dikta-

tor Nasser. Ker je med tkim. nevezanimi državnimi poglavarji Nasser v različnih odnosih z Maocetungom, sta ga Tito in Shastri „prosila“, naj posreduje v Peking in Hanoju za premirje. Toda, kot prvi pogoj sta postavila zahtevo, da morajo Amerikanci ustaviti bombardiranje Severnega Vietnamu. Ta pogoj je zahteval Tito, ker mu je kot komunistu žal, da bi njegovim rdečim tovarišem v Severnem Vietnamu ameriški bombniki uničili državo. Da so Amerikanci pred dobrim poldrugim mesecem za teden dni že ustavili bombardiranje z namenom, da bi komuniste pridobili za razgovore, pa se le-ti za to ameriško ponudbo niso zmenili, to je seveda diktator Tito prešel, kakor da nič ne ve o tem in predstavljal svoj predlog kot nekaj popolnoma novega.

Kot tesno povezan sodelavec Moskve je Tito tudi prepričal Shastrija, naj piše osebno pismo sovjetskemu predsedniku Kosyginu in ga „prosi za sodelovanje“ pri iskanju miru v Vietnamu. Tudi on, Tito, bo v tem smislu pisal Kosyginu, poleg tega pa še Johnsonu, katerega bo tudi „prosil za sodelovanje“.

Kakšen bo rezultat teh Titovih „posredovanj“, ni bilo mogoče predvidevati, tako, da se je tudi diktator Tito sam zavaroval pri Harrimanu, ko mu je omenil, da ne more vedeti, na kakšen odmev bo v Peking ušel njegov pomirjevalni poizkus. Kakor je Harrimanu znano, sta si Tito in Maocetung močno v laseh, zlasti, odkar je tudi Tito na 8. partijskem kongresu v Beogradu lanskega decembra silovito napadel rdečo Kitajsko, ko je dobesedno dejal: „Nujno potrebno je spremljati prakso kitajskih voditeljev in... njihovo razbijaško vlogo...“

Vedno večji zaplet v Vietnamu

Ameriški predsednik Johnson se je tudi minuli teden trudil, da bi našel katerekoli vrste način za prenehanje sovražnosti v Vietnamu. Objavil je, da je pripravljen prenesti vietnamski problem v roke Varnostnemu svetu ZN, ki naj ga reši, kakor se mu pač zdi primerno, seveda pod pogojem, da bo Južnemu Vietnamu zagotovljena neodvisnost in svoboda. Vse dotlej, dokler se to ne zgodi, ameriški vojaški oddelki ne bodo odšli iz Vietnamu.

Na drugi strani pa je Johnson imel strateške posvete tako s svojimi vojaškimi svetovalci, s Pentagonom in z zun. ministrom Ruskom, kakor tudi z evnernerji posameznih ameriških držav. Vsem je razložil položaj v Vietnamu in od vseh dobil pristanek na nadaljne vojaške in mirovne akcije.

ubožnejši slovenski kmet ni poznal? Kdo je slovenski mladini doma v 20 letih zamoril smisel za vse duhovne vrednote in tudi za narodnost?

Kdo je danes v Socialistični republiki Jugoslaviji poleg privilegirane novega razreda in njegove policije še odločujoč?

Za vse to so odgovorni izključno le komunisti, ki gradijo na Leninovem nauku, katerega so še izpopolnili. Naš federalizem postaja zares „prehod k zavestni in tesnejši enotnosti delovnih ljudi, ki so se prostovoljno dvignili nad nacionalno razdvojenost“ je zapisal Lenin. Jasneje pa je to povedal ideolog jugoslovanskega komunizma Slovenec Kardelj, ki je leta 1953 zapisal, da v socialistični skupnosti novega tipa „postaneta jezik in nacionalna kultura poststranska faktorja“ (Kultura, Beograd 1953). Isti Kardelj je zapisal prav tam, da se ustvarja „iz skupnosti jugoslovanskih narodov skupnost jugoslovanskih delovnih ljudi“.

Dr. Maks Šnuderl je leta 1956 v svoji knjigi o komunističnem ustavnem pravu zapisal: „Namesto nacionalnega načela, ki je bilo doslej temelj federalizma, razmerja, nastopajo nova na-

Medtem se je v ZDA sprožil stroj novih vojaških vpoklicev, prav tako pa se je na vojaških zbirališčih pojavilo na stotine prostovoljcev za borbo proti komunistom. Naslednjih 50.000 vojakov bo prispelo v Južni Vietnam v najkrajšem času, tako da bo celotno število ameriških vojakov v Vietnamu 125.000. Če bo treba še več vojaštva za borbo proti komunistom, ga bo Johnson še poslal, kakor je izjavil častnikarjem. Komunisti bodo morali uvideti, da Južnega Vietnamu ne bodo mogli dobiti v svoje roke.

Ker so blizu Hanoja komunisti z raketo sestrelili eno ameriško letalo, so ameriški bombniki bombardirali komunistična raketna oporišča, ki so jih sovjeti postavili okoli Hanoja. V silovitem bombnem napadu so Amerikanci uni-

čela, ki jim je temelj družbena lastnina in družbena samouprava... Na drugem mestu pa ugotavlja dr. Šnuderl: „Nacionalnost je prenehala biti tisti aktivni element, ki določa kriterije nadaljnjega razvoja ljudskih republik. To element je prevzela nova družbeno-politična centralizacija socialistične lastnine...“

Že iz teh dokazov je razvidno, da je za vso nesrečo v Sloveniji danes odgovorna komunistična stranka Jugoslavije, kjer imajo vidno vlogo tudi slovenski komunisti, ki podpirajo uničevanje Slovenije na gospodarskem, narodnem, kulturnem in vsem duhovnem življenju.

Kdor hoče pri sedanjem stanju resnično braniti slovenstvo se mora vključiti v enotno fronto proti komunistični partiji Jugoslavije in komunistični partiji Slovenije do popolne in dosledne odstranitve vpliva obeh na življenje slovenskega naroda. Le tako je mogoče reševati slovenstvo in ga tudi rešiti.

„Vse ostalo, kar o tem pripovedujejo, je navadna sleparija ali zaslepljena utvara.“ kakor je zapisal Djilas in velja tudi tukaj.

M. S.

čili nekaj raketnih oporišč. Kolikor so mogli ugotoviti, so sovjeti okoli Hanoja doslej zgradili sedem raketnih oporišč. Na ameriški letalski napad na raketna oporišča ni bilo med komunisti posebne reakcije.

Čangkajšek, predsednik nac. Kitajske na Formozu je pozval Amerikance, naj uničijo tudi kitajska raketna oporišča in kitajske atomske naprave, dokler je še čas, „kajti mi Azijci smatramo sedanjo kitajsko vlado za neodgovoren element“, ki bo lahko v danem trenutku brez pomišljanja pogreznil svet v atomsko vojno. Čangkajšek meni, da bodo rdeči Kitajci v prihodnjih dveh letih že lahko odmetavali atom-

I Z T E D N A V T E D E N

Čilska vlada je dosegla sporazum z ameriško družbo American an Foreign Power Co., po katerem bo čilska država prevzela vsa prometna sredstva, s katerimi je omenjena družba izvrševala osebni promet v Čilu.

Za predsednika čilske krščansko-demokratske stranke je bil izvoljen senator Patricij Aylwin kot naslednik senatorja Renana Fuentebalde. Njegov protikandidat je bil poslanec Jerez.

Vodstvo krščansko-demokratskega delavstva v Čilu je napovedalo, da bo na kongresu čilske Enotne delavske centrale, ki jo že 30 let izkoriščajo v politične namene socialisti in komunisti, dosegli, da v bodoče ne bo več vprežena v propagando za komunistične cilje.

Komunistični gverilci v Venezueli so v zadnjih dneh izredno povečali svojo teroristično aktivnost, ki je naperjena proti am. petrol. družbam v vzh. delih države — Texas Petroleum Corporation, Mobil Oil Co. in Menegrande Oil Co. Teroristi so zlasti poškodovali petrolejske cevovode Texas Petroleum Co. blizu mesta Barcelona v državi Anzoategui, razen tega so izvršili tudi več atentatov na razne osebnosti. Venezuelška vlada je sklenila nastopiti proti komunističnim gverilcem in ostalim rušilnim elementom z vso strogostjo. Med drugim je odredila aretacijo vseh aktivistov komunistične stranke ter levičarskega revolucionarnega gibanja.

V Dominikanski republiki so voditelji delavskih sindikatov izrazili željo, naj bi čimprej prišlo do sestave začasne civilne vlade in do normalizacije položaja v državi.

Na Kubi so imeli v mestu Santa Clara proslavo 13. obletnice, odkar je Castro z dr. „Che“ Guevarom napadel vojaško postojanko Moncada. V govoru je Castro poveljeval omenjeni dogodki ter pohvalno omenjal gverilsko delavnost dr. „Che“ Guevare, katerega pa ni bilo na proslavi in ga javnost ni vi-

ske bombe, v prihodnjih petih letih pa že tudi odvrgli atomsko bombo na močno oddaljene kraje.

Medtem so začela iz rdeče Kitajske prihajati poročila o splošnih vojnih pripravah. Prebivalstvo so začeli izseljevati predvsem iz Kantona, kjer so postavili tudi protiletalske topove in spreminjajo mnoga poslopja v protiletalska zaklonišča. Kitajski šef štaba pa je javno grozil Amerikancem, da se bo Kitajska spustila v vojno z njimi in dodal, da ga veseli, da Amerikanci pošiljajo vedno več svojega vojaštva v Vietnam. Dejal je, da Amerikanci ne bodo mogli nikdar preseči števila komunističnih gverilcev.

delu že od marca meseca, odkar se je ških državah. Med drugim je Castro v vrnil z agitacijskega potovanja po afrigovoru tudi omenjal, da ni nobenega dvoma, da bodo ZDA prej ali slej napadle Kubo, toda po Castrovem mnenju bodo doživele poraz. Končno je Castro napovedal tudi novo — „socialistično“ ustavo, ki jo bo pa izdal, ko „bo prišel čas za to“.

Alec Douglas Home, biv. predsednik britanske konservativne vlade, je odstopil tudi kot predsednik britanske konservativne stranke. Za novega predsednika te stranke je bil izvoljen 49-letni ugledni gospodarstvenik Edward Heath.

V republiki Honduras so imeli prejšnji teden velike dijaške nemire, ki so jih organizirali komunisti. Vlada je proglasila obsedno stanje.

V Berlinu je v času od 13. avgusta 1961, odkar so komunisti postavili med Vzhodnim in Zahodnim Berlinom zid sramote, prebežalo iz Vzhodnega Berlina v Zahodni Berlin, ki je pod demokratsko upravo, 24.921 ljudi.

Na Madžarskem so komunisti nedavno obsodili 13 duhovnikov na tajnem procesu zato, ker so ljudem tajno pridigali ter med nje širili molitvenike, ki so jih dobili iz zahodnih držav. Prejšnji teden so zaradi istih dejanj zaprli tri katoliške duhovnike. Komunisti jih obtožujejo, da so delali proti sedanjim komunistični oblasti.

„Pravda“, glasilo sovjetske komunistične stranke, v uvodniku prosi socialistične stranke v svetu, zlasti v Zahodni Evropi, naj pozabijo na ideološke spore s komunistično stranko ter naj se z njo združijo v obsodbi „ameriške napadalnosti v Vietnamu“.

Francoska vlada je objavila petletni gospodarski načrt, ki predvideva med drugim zgraditev 2 in pol milijona stanovanj, 1350 km novih superavtomobilskih cest, 40% več telefonov ter dela za zgraditev predora pod Rokavskim prelivom, če bodo za to tudi Angleži.

Iz življenja in dogajanja v Argentini

79. mednarodna razstava plemenske živine in poljedeljske industrije

V soboto, 31. julija, so v Palermu v Buenos Airesu odprli 79. mednarodno razstavo čistokrvne plemenske živine raznih pasem ter poljedeljske industrije. Razstavo je, kot vse prejšnje, pripravila v svojih razstavnih prostorih Argentinska kmetijska družba, ter je tudi letos najmočnejša in najlepša argentinska gospodarska manifestacija, ki odkriva izredno bogastvo Argentine v živini najboljših pasem.

Razstavo je ob navzočnosti predsednika republike dr. Illije, vseh ministrov zvezne vlade in najvišjih civilnih, vojaških in cerkvenih dostojanstvenikov odprl državni tajnik za kmetijstvo in živinorejo ing. agronomije Walter Kugler z govorom, v katerem je izrekel priznanje vlade rejcem čistokrvnih živinskih pasem ter privatni iniciativi, ki se ne straši nobenih žrtev za dosego vedno večjih uspehov v izboljševanju živinorejstva v Argentini.

Ob otvoritvi je govoril tudi predsednik Argentinske kmetijske družbe Faustino Alberto Fano. V svojem govoru je

poveljeval privatno gospodarsko iniciativo nasproti državnemu diriganemu gospodarstvu pod avtoritativnimi režimi, dalje življenje in delo ljudi v svobodi ter demokraciji. Pozival je svobodni svet na združitev v nastopanju proti komunizmu in njegovemu materialističnemu sistemu.

Po otvoritvi 79. mednarodne razstave plemenske živine ter poljedeljske industrije je bil med drugim tradicionalen mimohod od mednarodnih komisij določenih campeonov posameznih pasem z odklikovanji, zatem pa so bili nastopi folklornih skupin, ki so izvajale narodne plesne. Nastopili so tudi vojaki z različnimi vajami na konjih.

V ponedeljek, dne 2. avgusta, se je začela prodaja živine. Tudi tistih campeonov, ki so napredaj. Že prvi dan je bil prodan campeon pasme Aberdeen Angus, ki ga je poslal na razstavo predsednik Argentinske kmetijske družbe Fano, za doslej najvišjo, naravnost rekordno ceno, za 29 milijonov pesov. Listi so novico o prodaji tega campeona za tako visok znesek prinesli z visokimi črkami na prvih straneh. Bika te pasme (Nadaljevanje na 2. strani)

ŽENA IN NJEN SVET

Anica Kralj

Denar - sveta vladar?

Na trgu. Oče, rokodelc sledi svojemu sinčku, ki hiti od stojnice do stojnice in kaže s prstkom na slaščice: „To mi kupi, ono bi rad!“ Oče sega v žep in plačuje. Starejši gospod pa gleda na pol s smehom, na pol obsoja očee, „da“, se napadalno zadere nanj mladi oče, „Vse mu dam kar hoče, vse, česar nisem jaz nikoli imel!“ Stari gospod: „Da se ne bi kasneje kesali, to vam želim! Vsega si ne bo mogel v življenju kupiti z denarjem, in morda prav najlepšega ne.“

Nič čudnega, če se danes veliko misli in govori o denarju. Želja po denarju je splošna bolezen. Nogometarji si z golom zaslužijo tisočake, krasotica, ki v eni noči iz Pepelke postane princesa, polna denarja. Loterija ustvarja milijonarje. Časopisi krepko podčrtavajo take dogodke. Mladina čita, poslušata dan za dnem.

V šoli govorijo fantje o najmodernejših avtomobilih, dekleta o krasnih oblekah... Za eno in drugo je potreben denar.

Nekaj misli o tem vprašanju bo lahko mladim staršem prav pri vzgoji otrok v pomoč.

Otrok ne pozna vrednosti denarja, zato ga od staršev nekako zahteva. Nekateri očetje in tudi matere, imajo občutek, da ne izpolnjujejo svoje dolžnosti, če otroku ne dajo, kar prosijo. Skrbi jih, da se bo otrok pred drugimi počutil manjvrednega, nesrečnega. Da se to ne zgodi mu morajo starši odkrito govoriti. „Kupi mi kolo, očka, Andrej ga je dobil za rojstni dan.“ „Ne, sinko, mi nimamo toliko denarja kakor pri Andreju.“ To je lepa priložnost za očeta, da sinku pojasni, da nikoli niso bili in ne bodo na svetu vsi ljudje enako bogati. In, da je dosti takih, ki so „kakor smo mi, ki nismo ne reveži, ne bogati, a zaradi tega nismo prav nič nesrečni ali manjvredni. Denar ni vse! Ne samo prerevne družine, tudi prebogatje imajo težave, zaradi katerih doma ni miru in sreče.“

Vzgoja za pravičen odnos do denarja se redkokje omenja in tudi večina staršev se važnosti tega vprašanja ne zaveda, čeprav so posledice že marsikje vidne.

Nekaj važnih nasvetov: Pred otroci ne govoriti o denarju, ali samo takrat, ko je to zares nujno potrebno. Ne ocenjujmo ljudi po lestvici bogastva! Otroci, ki stalno poslušajo kako starši občudujejo bogate ljudi, blagrujejo znanje, ki so si znali v kratkem času pridobiti veliko denarja — bo hotel priti do njega za vsako ceno. Hčerka take družine bo tudi svoje oboževalce oce-

njevala le po tem, koliko imajo ali bodo imeli. Saj je mama večkrat rekla: „Kakšno srečo je imela Dorica, da se je tako bogato poročila!“

Če oče pravi „Ja, brez denarja ni nič!“ — „Si ga videla, kakšno hišo si je postavil?! Koliko le zasluži na mesec?“ Kako naj otrok želi še druge dobrine sveta, razen denarja?

Saj ni nikoli slišal, da bi starši občudovali koga, ki je s trudom za „boglonaj“ delal za skupno stvar (to je tudi zanje in za otroka!), ali onega, ki je ustvaril koristna kulturna dela in tudi ne one, ki so svoje življenje darovali za zapuščene, revne in bolne.

Nikoli ne govorimo, da so najlepše stvari zastojni. Noben denar ne more plačati dobrega prijatelja, lepe družbe, uric, preživetih v požrtvovalnem delu, vajah za nastope.

Ko to premišljujemo, nas pretrese misel, koliko lepega in dobrega se ne razvije in celo umre v otroku zaradi staršev, ki niso znali ceniti vrednot. Otroci morajo seveda vedeti, da je denar potreben za vsakdanje življenje. Vedeti pa morajo tudi, da morajo očka, ponekod tudi mama ali starejši bratje delati, da ga zaslužijo. Tudi zato je denar dragocen.

Če je mogoče: ne darujmo otroku denarja. Osebnost pa ne plačujemo njihovih uslug ali šolskih uspehov. Dobro spričevalo je uspeh njegovega dela in študij je njegova dolžnost! Ako se bo navadil, da bo za vse pričakoval plačila, ne bo nikoli spoznal intimno zvest osebnega uspeha, ki si ga je s trudom pridobil.

In še nekaj! Ali se zavedamo kako krščansko je, pa tudi vzgojno, opozoriti otroka, da nimajo vsi otroci okoli njega tega, kar on, in, da jim on lahko pomaga?

Koliko je otrok številnih družin, ki so brez igrač, po naših kotih pa ležijo stare punčke, žage, avtomobilčki... Bolni otroci — kako bi bili veseli igrač, knjig, svinčnikov in zvezkov!

Ali starši kdaj pomislijo, da imamo še danes naše ljudi po taboriščih? Da imamo med nami starčke ki bi ginjeni sprejeli darila iz otrokovih rok? Mlada mati, ki je bila dohotiljivega srca, se je s svojimi številnimi otroci večkrat pogovarjala kako so oni srečni, da lahko pomagajo drugim, ki so revni. Otroci so bili navdušeni, radi bi takoj nesli svoje prihranke revnim otrokom. Toda kam? Mama je rešila to vprašanje. V kot pred spalnico je postavila skrinjico z napisom: „Za mojega revnega prijateljskega.“ „Vsak naj da vanjo kar in kolikor more“, je rekla „za Bo-

V Venezueli protestirajo zaradi odlikovanja Titovega diplomata

Venezuelska vlada Raula Leonija je podelila odlikovanje predstavniku Titove komunistične diktature v tej deželi „veleposlaniku“ Luki Belamariću. Veliko lento reda Osvoboditelj mu je pripel na prsi venezuelski zun. minister dr. Ignacio Iribarren Borges v četrtek dne 15. julija v navzočnosti članov diplomatskega zbora, predstavnikov venezuelskega zun. ministrstva in članov Titovega dipl. zastopstva. Venezuelski zunanji minister je ob tej priložnosti pohvalno omenjal delovanje Luke Belamarića v Venezueli.

Dejstvo, da je vlada Venezuele, demokratske in krščanske južnoameriške republike, ki je že leta v neprestanem boju s komunističnimi gverilci in teroristi, podelila visoko venezuelsko odlikovanje reda, ki se imenuje po osvoboditelju Venezuele in borcu za svobodo in demokracijo Simonu Bolívarju, je v venezuelski demokratski javnosti vzbudilo ne samo presenečenje, ampak tudi ogorčenje.

To je razvidno iz protesta, ki ga je 14. julija dvignilo proti podelitvi odlikovanja diplomatskemu predstavniku Titove komunistične diktature v Jugoslaviji, politično gibanje M. A. N. — Movimiento Acción Nacional, tj. Gibanje narodne akcije. Podpisal ga je predsednik te politične skupine German Borregales, glasi se pa takole:

„Spricho uradnega sporočila, da bo zunanje ministrstvo dne 15. julija izročilo veliko lento reda Osvoboditelj Titovemu diplomatskemu predstavniku, so odbori Gibanja narodne akcije, poznavajoč delovanje komunističnih prvakov v Evropi, od katerih jo nekateri razvijajo sedaj tudi v naši državi v funkcijah fingirane diplomacije, v resnici pa opravljajo samo vojnisko službo proti suverenosti naroda ter proti demokratskim, pravnim in verskim ustanovam Venezuele, sklenili po predhodni odobritvi vseh strankinih forumov javno obsoditi postopanje venezuelske vlade zaradi podelitve velike lente Osvoboditelj človeku, katerega preteklost je sramotna in odločno zanihanje vsega, kar predstavlja svobodo, čast in suverenost. Takale je njegova preteklost:

V dneh od 24. do 29. maja 1945 je politični komisar jugoslovanske komunistične vlade g. Luka Belamarić, sedaj „veleposlanik“ svoje države v Venezueli, od angleškega majorja Williama Johnsona sprejel 18.518 vojakov, ki so se predali Angležem ter so bili razoroženi. Vsi so bili protikomunisti in krščanskega mišljenja. Med temi je bilo 12.500 Slovencev, 3000 Hrvatov,

žič in za Veliko noč boste sami nesli revnim otrokom.

Skrinjica se je pridno polnila, dan obdarovanja je bil pravi praznik. Gotovo jim bo ostal spomin na skrinjico kot eden izmed najlepših iz mladostnih dni.

ostali so pa bili Srbi. Te ujetnike so odvedli v koncentracijsko taborišče v Kočevje, kjer so jih najprej strahovito mučili, nato pa pobili in zmetali v skupne grobove. Te so si morale žrtve na povelje istega gospoda, ki danes ob zgražanju vse protikomunistične in krščanske Venezuele sprejema v našem zunanjem ministertvu veliko lento reda Osvoboditelj, same izkopati.

M. A. N., demokratska in krščanska organizacija, vneta branilka naših tradicij, dviga svoj najodločnejši protest pred državno vlado zaradi tega nezlaslišanega dogodka, ki je eno najbolj sramotnih dejanj, kar jih pozna naša politična zgodovina.“

Gornji protest političnega gibanja M. A. N. v Venezueli je v Caracasu dne 16. julija t. l. objavil list El Universal pod naslovom „M. A. N. protestira zaradi podelitve odlikovanja reda Osvoboditelj jugoslovanskemu komunističnemu prvaku“ ter podnaslovoma: „Zaradi podelitve velike lente reda Osvoboditelj odposlanec tirana M. A. N. protestira v zunanjem ministertvu“ ter „Luka Belamarić je masakriral 18.500 protikomunistov v koncentracijskem taborišču v Kočevju“.

List „El Mundo“ ga je pa objavil dne 15. julija, t. j. istega dne, ko je venezuelski zun. minister izročil visoko venezuelsko odlikovanje predstavniku Titove komunistične tiranije v Jugoslaviji, pod značilnim naslovom „M. A. N. odkriva diplomatsko špijonažo“. Poročilo je za tisk pripravil urednik Juan Vene.

Predsednik političnega demokratskega krščanskega gibanja M. A. N. German Borregales je pa v listu „Ultimas Noticias“ z dne 18. julija t. l. pod naslovom „Kakšne zasluge, gospod zunanji minister?“ objavil silovit napad na zunanjega ministra dr. Ignacija Iribarena Borgesa zaradi podelitve odlikovanja dipl. predstavniku komunističnega režima, ki ima za sabo toliko zločinov in je v Jugoslaviji zatrl sleherno svobodo. V članku očita vladi, da sploh nima nobene prave in dosledne zunanje politike in dela napako za napako. Toda vrhunec, krono vseh nedoslednosti in nepravilnosti je po menju g. Borregalesa zunanje ministrstvo doseglo s svojo odločitvijo, „ko je položilo čez krvava prsa krvnika g. Luke Belamarića, ki je pri nas nastopal kot „veleposlanik“ jugoslovanskega komunističnega režima, lento reda Osvoboditelj“.

Svoj napad na zun. ministra g. Borregales vključuje z naslednjimi vprašanji zun. ministru: „Rad bi vprašal zunanjega ministra, kakšne so bile Belamarićeve zasluge, da mu zvezna vlada podeljuje tako visoko odlikovanje? Kaj je ta gospod napravil za Venezuelo? Ali ni pravkar njegov šef maršal Tito podpisal v Moskvi sporazum, s katerim se Sovjetska zveza obvezuje, da bo plačevala, inštruirala in vodila z Ju-

ARGENTINA

(Nadaljevanje s 1. strani)

sta kupili dve živinorejski družbi v Argentini skupno. Žival je res izredno lepota ter si jo hodijo ljudje neprestano ogledovat.

Za visoke milijonske zneske so bili prodani plemenjaki tudi drugih pasem. Tako campeon pasme Hereford za 10 milijonov 700.000 pesov, pasme Short-horn za 6.000.000 pesov.

Letos je bilo na razstavi že prvi dan prodanih 468 živali za 469.269.000 pesov, medtem, ko je bilo lani prodane živine vse dni razstave za 523.504.00 \$

Licitacijo plemenjaka campeona Aberdeen Angus so že začeli z milijonskimi zneski. Že izključna cena je bila 5 milijonov. Za tega bika sta se potegovala dva interesenta. Ko je prvi ponudil 5 milijonov, je drugi izključno ceno zvišal takoj za 10 milijonov. Tako je šlo naprej, dokler se ni ustavilo pri 29 milijonih.

Iz parlamentarnega življenja

V argentinskem parlamentu in senatu so prejšnji teden podaljšali veljavnost dvema zakonoma do 30. sept. t. l. in sicer je do omenjenega datuma podaljšana stanovajska zaščita. kakor tudi zakon o poljedelskih zakupih. Poslanci vladne stranke so v debati napovedovali, da bodo pred iztekom postavljena termina sprejeli novo končno zakonodajo tako za stanovajsko zaščito, kakor tudi za poljedelske zakupe.

V parlamentu so prejšnji teden imeli tudi živahno sejo zaradi počastitve spomina 2. Peronove žene pok. Eve Perón. Predlog za počastitev njenega spomina ob 13-letnici njene smrti so postavili peronistični poslanci. Ker na prvi seji s svojim predlogom niso uspehi, so jih peronisti pred njihovim klubom zmerjali z različnimi očitki „kot prodanci“ ip. Naslednjega dne je bil na seji poslanske zbornice znova govor o tem. Za počastitev spomina Eve Perón so govorili poslanci peronistične stranke. Njihov predlog so podpirali samo poslanci dr. Frondizijevega Gibanja za napredek in integracijo ter poslanci krščanske demokratske stranke, poslanci vseh ostalih političnih strank, tudi vladni radikali, so pa bili proti.

Na eni od sej v prejšnjem tednu je poslanska zbornica zavrnila tudi vse pritožbe proti overitvi peronističnih poslancev. Za zavrnitev teh pritožb so glasovali prav vsi poslanci z utemeljitvijo, da je treba peronističnim poslancom dati možnost, da se vključijo v demokratsko življenje.

gostavijo vsa osvobodilna gibanja v svetu?

V smislu določil gornjega sporazuma, ali ni logično predpostavljati, da Tito in njegovi tukajšnji predstavniki podpirajo morilce naših vojakov in stražnikov po mestih in gorah?

Prosim, gospod minister!“

Joško Krošelj

Knjiga maščevanja in sovraštva

V jugoslovanski politični emigraciji so v zadnjih letih izšla tri pomembna memoarska dela. Pok. predsednik HSS dr. Vladko Maček je leta 1957 pri založbi Robert Spellers & Sohns, Publishers, Inc. v New Yorku izdal svoje politične spomine pod naslovom „In the struggle for freedom“. Pok. Ivan Meštrović, veliki hrvatski in svetovni umetnik-kipar, je knjigi svojih spominov dal naslov „Uspomene na političke ljude i dogadjaje“. Izšla je v založbi Hrvatske revije v Buenos Airesu. V arg. prestolnici je izšla tudi tretja knjiga političnih spominov „Ni rat ni pakt“, ki jo je napisal dr. Milan Stojadinović, biv. predsednik jugoslovanske vlade. Izdala jih je založba El Economista, Empresa Editorial S. R. L. Od vseh treh političnih knjižnih publikacij je ta najobsežnejša. Saj obsega 760 strani in je tudi bogato ilustrirana.

Pok. dr. Milana Stojadinovića sem spoznal leta 1932. Od dr. Korošca sem mu nesel neko politično sporočilo. Od tedaj naprej sem ga redno obiskoval vsak teden. Prihajal sem po politične informacije za dr. Korošca, pa tudi za Slovenca. Obratno sem mu pa sporočal politične novice iz domačih in inozemskih časnikarskih krogov. Povsem mi je zaupal.

Stojadinović je bil med Srbi človek, ki mu je bila sreča zelo naklonjena. Kot študent se je zaradi zagotovljenih gmotnih sredstev lahko posvetil ves študiju, tako v srednji šoli, kakor pozneje na beograjski univerzi (1906 do 1910), in tudi pozneje na specializaciji v Parizu, Londonu in Berlinu. Postal je doktor gospodarskih in pravnih ved. Uradnik finančnega ministrstva je postal leta 1914 in se je zaradi zveze njegovega očeta z radikali — bil je visok državni uradnik — rešil vojaške službe med prvo svetovno vojno, ki jo je prebil s srbsko vlado na otoku Krk, kjer se je spoznal tudi s svojo poznejšo življenjsko družico go. Avgusto, Nemko po rodu. Bila je hčerka lastnika enega hotelov na Krku, v katerem je bila srbska vlada. Po končani vojni je bil že leta 1919 generalni direktor glavnega drž. računovodstva. Leta 1919 je dal ostavko in postal podpredsednik Angleške trgovske banke v Beogradu — British Trade Corporation. Istočasno je postal tudi dopisnik londonskega gosp. lista The Economist, pozneje tudi francoske Agence Economique & Financiere. Tista leta je postal tudi predsednik Beograjske borze. Kot gospodarstvenik je bil član upravnih odborov številnih gospodarskih ustanov;

denarnih zavodov ter industrijskih podjetij.

L. 1923 ga je Pašić postavil za finančnega ministra v svoji vladi. Za poslanca je bil prvič izvoljen l. 1923. Poslanski mandat je imel vse do razpusta parlamenta 6. jan. 1929. Od leta 1925 je bil nosilec radikalne liste v Črni gori ter je bil na njej izvoljen tudi Radičev morilec Puniša Račić.

Ker je bil odločen Pašićevce ga pok. kralj Aleksander ni maral imeti v nobenem kabinetu po letu 1923. Minister je zopet postal šele po njegovi smrti in sicer decembra 1934, ko je vstopil v Jevtićevo vlado kot finančni minister proti volji radikalnega glavnega odbora. Junija meseca 1935 je Jevtića zrušil s pomočjo dr. Korošca in dr. Spahe ter z območje 24. junija sestavil svojo vlado.

Brez dr. Korošca in dr. Spahe dr. Stojadinović nikdar ne bi bil mogel sestaviti te vlade, ki je imela namen začeti z demokratizacijo države. Tega se je dr. Stojadinović dobro zavedal, zato je bilo prva leta te vlade med omenjeno trojico zaupno in prijateljsko sodevanje ter so nosili tega režima vsa važna notranja in zunanje politična vprašanja pred reševanjem vedno skupno pretresli. Zato so listi to vlado v začetku imenovali tudi vlado dr. Stojadinovića, dr. Korošca in dr. Spahe.

Vse je bilo v redu, dokler je bil dr. Stojadinović lojalen, zlasti do dr. Korošca, in dokler sta bila enakih misli in

pregledov na notranja in zunanje politična vprašanja. Ko pa je začel hoditi povsem svojo pot in je svoje politične koncepte tako v notranji, kakor zunanji politiki hotel uveljaviti proti volji obeh svojih bivših najtesnejših sodelavcev, sta se v vladi formirali dve skupini; na eni strani je bil dr. Stojadinović, zlasti z ministri Stošovičem, dr. Šefkijo Behmenom in Djuro Jankovičem, na drugi pa dr. Korošec z dr. Krekom, dr. Spahe in Dragišo Cvetkovičem ter pozneje še dr. Kulenovičem.

Nasprotje med dr. Korošcem in dr. Stojadinovičem je prišlo do vrhunca pri volitvah 11. decembra 1938. Dr. Korošec je stal na stališču, da morajo biti volitve povsem svobodne in da se oblastvanje ne sme mešati. V tem pogledu je izdal tudi navodila banom. Stojadinović je pa vztrajal, da morajo pri volitvah kandidatom, katerih izvolitev ni bila gotova, priskočiti na pomoč tudi orožniki, in to celo po hrvatskih krajih. Dr. Korošec je tak način izvedbe volitev odločno zavrnil in podrejenim organom prepovedal posegati v volilni boj. Zaradi izida teh volitev je dr. Stojadinović dr. Korošca 21. decembra 1938 izločil iz svoje vlade. S tem je napravil največjo politično napako v svojem življenju, ker je odstranil iz svoje vlade najmočnejšo politično osebnost, ki jo je imel ob svoji strani, in največjo politično avtoriteto tedanje Jugoslavije.

Zaradi Stojadinovićeve preobestno-

sti in zaostritve razmerja med vlado in Hrvati, se je knez Pavle po predhodnem razgovoru z dr. Korošcem odločil, da je treba Stojadinovića zaradi koristi države odsloviti. Saj je postal že neznošen tako v notranji, kakor zunanji politiki in tako preoblasten, da je povsod nastopal kot vsemočni gospodar države, s katero lahko dela, kar se mu zljubi. Dovolil si je celo to, da je na nek sprejem ob obisku nekega inozemskega gosta prišel pozneje kot pa knez namestnik. Dr. Stojadinovića je zrušil dr. Korošec s pomočjo ministrov dr. Kreka, Snojca, dr. Spahe, dr. Kulenovića, ki je zamenjal dr. Behmena, in Cvetkovića, ki so podali ostavke. Dr. Stojadinović je mislil na njihova mesta postaviti nove ministre — svoje ljudi, toda knez Pavle na to ni pristal in je zahteval od njega ostavko vsega kabineta. To je bilo 3. februarja 1939. Dva dni pozneje je novo vlado sestavil Dragiša Cvetković, ki je avgusta meseca istega leta napravil sporazum s Hrvati. Vlada narodnega sporazuma je Stojadinovića zaradi rovarjenja proti njej najprej internirala v raznih mestih, nato ga pa leta 1941 izgnala v Grčijo, kjer so ga prijeli Angleži in odpeljali v internacijo na otok Mauricivus v Indijskem oceanu.

Padca z oblasti dr. Stojadinović ni mogel pozabiti do smrti leta 1961. Vsi drugi so bili zanj krivi, samo on sam

(Nadaljevanje na 3. strani)

Novice iz Slovenije

Novo zvišanje cen v Jugoslaviji

Po novih gospodarskih odredbah, s katerimi so Titovi gospodarski „strokovnjaki“ znova razvrednotili že itak slaboten dinar (sedaj uradno 1250 dinarjev za en ameriški dolar), so isti gospodarski „strokovnjaki“ uradno zvišali cene živilom in drugim življenjskim potrebščinam. Tako so od sobote, 24. julija na ponedeljek 26. julija, takole poskočile cene nekaterim proizvodom: bel kruh — od 122 din na 200 din kg; paket cigaret od 130 din na 200 din; liter bencina od 98 din na 159 din; kilogram bele moke od 144 din na 236 din; liter jedilnega olja od 380 din na 500 din; itd. Po vsej državi vlada silovit gospodarski zastoj. Prebivalstvo je izgubilo še zadnje upanje — kolikor ga je sploh imelo — v sposobnost komunističnih oblasti in to toliko bolj, ker je Tito bil znova v Moskvi, na katero je ponovno v vsem naslonil obubožno Jugoslavijo.

Umrli so. V Ljubljani: Ivanka Novak, roj. Bratun, Lucija Caharija roj. Humar, Olga Plautz, Neža Roškar roj. Močnik, upok., Berta Bajde roj. Okorn, Jožefa Bajec, dr. Ivo Pertot, prof. v p., Stanislav Štrukelj, Frančiška Kuntarič roj. Lužar, Lidija Golob roj. Cvetko, Franc Zorec, poštni inšpektor v p., Danilo Kobau, Edvard Müller, Mirko Cvahte, Frančiška Goršič roj. Piller,

Olga Pisansky roj. Vrenko, Pavel Konstantinovič Ivanov, član Slov. filharmonije, Ivanka Miklič roj. Boc, Josip Ciperle, prevajalec tujih jezikov, Franc Malgaj, upok., Ivana Dovč in Vinko Erjavac, upok. v Stični, Terezija Gradišnik roj. Poznič v Celju, Gregor Rabič, žel. upok. v Dovjem, Januš Golec, duhovnik, biv. urednik Slovenskega gospodarja in slov. ljudski pisatelj v Mariboru, Zinka Gračner-Obrovnikova v Laškem, Franc Švigelj, pos. v Brestu, Anton Grdina, kvalif. tesar v Kopru, Fortunat Stanovšek, vodja zemljiške knjige v p. v Celju, Janko Fras, v. sodni oficij v p. v Šmarjah pri Jelšah, Janez Kerman, upravnik pošte v Belčinih, Terezija Baraga roj. Ube v Stari vasi, Jože Novak v Hočah, Rafael Kolenc, misijonski brat v Stični, Jože Guzelj, žel. uradnik v p. v Mariboru, Alojz Perme, čevljarški mojster v Kranju, Slavka Šmuc roj. Puš v Škocijanu pri Turjaku, Lidija Milost roj. Paulin v Sevnici, Fanika Presnik, učiteljica v p. v Zdolah, Ivanka Čizman roj. Medard v Tacnu, Franja Presnik, upraviteljica v p. v Krškem, Marjana Komes v Laškem, Miha Brule v Iški Loki, Marija Tičar roj. Kase v Litiji, Pavla Jamnik roj. Koritnik v Celju, Viktor Ocvirk, električar v Šoštanju, Anton Komljanec, pos. v Bučki na Dol., Janko Vrhunc, gostilničar v Selcah nad Škofjo Loko in Mirko Aupič, obratovodja na Jesenicah.

SLOVENCIV ARGENTINI

SAN MARTIN

O poti Marinerja na Mars je preteklo nedeljo predaval v Slovenskem domu v San Martinu g. Janko Hafner, naš priznani strokovnjak v vseмирskih vprašanjih. V izredno zanimivem in vsem razumljivem predavanju je najprej razložil oddaljenosti v našem sončnem sistemu, gibanje planetov okoli Sonca. Nato pa je razložil pot Marinerja in njegovo srečanje z Marsom. Razložil je tudi tehnične posebnosti fotografiranja Marsa in prenos teh slik na Zemljo. Številni poslušalci so pazljivo sledili predavateljev izvajanjem in ga ob koncu nagradili s krepkim ploskanjem.

Vladimir Vauhnik je bil eden najodličnejših generalštabnih častnikov kraljeve jugoslovanske vojske. Svoje izredne sposobnosti je razvil posebno v letih diplomatske službe kot vojaški ataše v Berlinu pred napadom Hitlerjeve Nemčije na Jugoslavijo.

Ko se je rešil smrti v gestapovskih zaporih, je v letu 1941 organiziral v Ljubljani obveščevalni center za zahodne zaveznike in ga vodil do jeseni 1944.

Njegovi izredno zanimivi spomini, ki imajo neprecenljivo vrednost za poznavanje tiste dobe, bodo kmalu izšli v založbi Svobodne Slovenije.

BERAZATEGUI

V Berazateguiju smo imeli spominsko proslavo našim padlim junakom v nedeljo, 1. avgusta, ob 4 popoldne, kjer je g. Jože Guštin daroval sv. mašo za padle žrtve iz kom. revolucije. Po sv. maši pa je bila proslava v slov. domu. Ob zvoku slovenske himne, katero so navzoči spremljali stoje, se je dvigal zastor. Oder je bil okrašen s slovenskimi zastavami in črtno, za katero je bil odsvit Kalvarije, domobranski grb, osamel grob, plamenica je bila živa slika, neugasljivi plamen spomina silnega junštva in mučeniške smrti naših junakov.

Gdč. Jelka Puckova, predsednica deklishe organizacije v Berazateguiju, je doživeto podala Balantičevo „Zasuta usta“. Spominski govor je imel g. Ivan Korošec. „Naša borba je bila borba na rodova za njegovo obstoj, za njegove pravice, za njegovo svobodo! Ni nas strlo malodušje... Naša borba je in mora biti enotna, za isti cilj, za isti ideal, tako včeraj, danes, kot jutri: Bog, narod, domovina!“ je zaključil govornik.

Nato so fantje zaigrali prizor iz Vetrinja. Dobro so podali razpoloženje naših ljudi iz tistih strašnih dni v Vetrinju, ko so vračali naše domobrance — pred dvajsetimi leti. Zadnja točka je bila zborni nastop deklet. Šterben-

(Nadaljevanje z 2. strani)

ne. Onemogočil se je pa čisto sam. V zadnjih letih svoje vlade, ko je navezal tesnejše stike z Mussolinijem in Hitlerjem, je postal tako nadut, tako samozavesten, da njegova objestnost že ni več poznala meja. Nihče drug v državi ni več nič pomenil, vse je bil Stojadinovič, on in samo on. Odraž te nadutosti kaže že naslov njegovih spominov „Ni rat ni pakt“. Njemu naj bi bil Hitler tako zaupal, da pod njegovo vlado ne bi bilo treba Jugoslaviji pristopiti k Trojnemu paktu in da bi bila lahko Jugoslavija ostala med vojno ob strani. Kaka znota! Človek, ki ni spoštoval nobene pogodbe, ki je zasedal evropske države eno za drugo, če so spadale v „nemški življenjski prostor“ naj bi bil zaradi Milana Stojadinoviča pustil Jugoslavijo ob strani!

Zaradi izgubljene oblasti je Stojadinovič sklenil, da se bo maščeval nad vsemi tistimi, ki so povzročili njegov padeč. To maščevanje so iz njegove okolice že pred leti napovedovali, češ, dr. Stojadinovič piše spomine, v katerih bo zlasti „raztrgal kneza Pavla, obračunal pa tudi z vsemi ostalimi, ki naj bi bili krivi za njegovo politično smrt“.

Zato je ta knjiga v resnici knjiga maščevanja in sovraštva, nikakor pa ne veren prikaz političnega razvoja dogod-

kov med obema vojnama. Stojadinovič je imel sposobnost, da bi bil lahko to napravil. Pa tega ni storil in zato ne drži njegova trditev v uvodu, da se je u „pisanju memoara trudil, da bude apolotno nepristrasan i objektivn; kako prema drugima, tako i prema sebi“. Ni bil ne eno, ne drugo! Na nekaterih mestih v svojih spominih je naravnost nesramen in prostaški in v knjigi objavlja razne čvekarije iz beograjskih oštarja in čaršije o knezu Pavlu, kneginji Olgi, o razmerah na dvoru, o dr. Mačeku, dr. Korošču itd. Žal, prostor ne dopušta, da bi se človek spuščal v vse te podrobnosti in naševanje vseh nečnosti, ki so jih polni Stojadinovičevi spomini.

Največja pomanjkljivost teh spominov je gotovo tudi ta, ki pa povsem odgovarju značaju dr. Stojadinoviča, da se je zanj razvoj političnih dogodkov v Jugoslaviji in v svetu nehal z izgonom iz Jugoslavije. Zato v spominih nič ne pove, kaj je delal v internaciji. Biv. jugoslovanski ministrski predsednik tudi ne smatra za potrebno, da bi označil svoj odnos do komunistične diktature v domovini. V Bs. Airesu, kjer je izdajal list El Economista, smo pa brali natisen razgovor urednika tega lista s tedanjim Titovim diplomatskim predstavnikom v Argentini. V Bs. Airesu je pred leti tudi zavržalo v srbski pol. emigraciji zaradi razgovorov, ki jih je imel z dr. Paveličem o razhodu Srbov

Blagoslovitev novih prostorov Slovenske hranilnice in posojilnice

V Svob. Sloveniji smo že poročali, da si je Slovenska hranilnica in posojilnica v Ramos Mejii v istem mestu kupila nove, lepše ter udobnejše prostore v ulici Bmė. Mitre 97, t. j. v ulici, ki teče vzporedno z avdo. Rivaldavijo in je oddaljena samo eno kvadro od železniške postaje.

Odbor Slovenske hranilnice in posojilnice je na blagoslovitev novih prostorov v soboto, dne 31. julija povabil predstavnike društev, organizacij in ustanov organizirane slovenske skupnosti v Argentini. Predsednik hranilnice g. Ivan Ašič je imensko pozdravil dr. Alojzija Starca v zastopstvu odsotnega direktorja msgra. Antona Orehara, tajnika NO g. Miloša Stareta in predsednika Zedinjene Slovenije g. Božidarja Finka, zatem pa predstavnike slovenskih domov ter slovenskih emigrantskih društev, organizacij in tiska.

V svojem pozdravnem nagovoru je dalje omenjal, da je Slovenska hranilnica z nakupom novih prostorov napravila važen korak naprej. Nakup novih prostorov je narekovala potreba, še bolj pa vprašanje varnosti. Nepremičnina ni bila kupljena z dobičkom zadnjih let, pač pa so njen nakup omogočili prihranki, vplačani deleži in vrednost prejšnjih prostorov. Vse vloge vlagateljev so ostale nedotaknjene in so vedno na razpologo za dvig po potrebi in želji.

Svoj pozdrav je zaključil z ugotovitvijo, da Slovenska hranilnica z otvoritvijo in blagoslovitvijo novih prostorov „odpira nov dom za mnoge rojake, ki so že člani, vrata pa so široko in gostoljubno odprta tudi vsem drugim Slovincem, ki jih privlači združna misel ter na tak način s sodelovanjem želijo uspešno pomagati sami sebi, kakor tudi vsej skupnosti ter deželi, v kateri živimo.“

Po pozdravnem govoru g. Ivana Ašiča je nove prostore Slovenske hranilnice in posojilnice, ki se uradno kastejsko imenuje „Cooperativa de Crédito S. L. O. G. A. (Sociedad Legal Orientadora General del Asociado) Ltda.“, blagoslovil g. dr. Alojzij Starc v svojstvu zastopnika odsotnega direktorja msgra. A. Orehara. Zatem je tudi govoril o pomenu blagoslovitve, s katero si je hranilnica postavila Boga za temelj svojega delovanja, ki naj ga preveva krščanska ljubezen ter socialni čut do bližnjega.

Tajnik NO g. Miloš Stare je govoril čeva Lučka v narodni noši in zbor deklet ter v ozadiju glas so podali v zboru recitacijo, ki jo je napisal Ivan Korošec: slika trpljenja domovine in naših nesmrtnih junakov.

S himno „Oče, mati, bratje in sestre“ smo zaključili našo spominsko proslavo.

Kot vedno, se tudi tokrat kar nismo mogli raziti. Ta slovenski krov nam je

o pomembnosti slavja Slov. hranilnice, ki pada prav v leto 100-letnice rojstva dr. Janeza Ev. Kreka, ki je med Slovenci izvedel v miru socialno revolucijo. O njem je najboljši poznavalec njegovega življenja in dela g. I. Dolenc zapisal, da bi bil napravil slovenski narod najbolj srečen na svetu, če bi bil mogel izvesti svoje načrte. Pisatelj Pregelj pa je zapisal, da pomeni „biti Krekovec, biti mlad“. Zadržna misel, ki jo je dr. Krek širil med Slovenci, je mlada še danes, komunistična doktrina se je pa izkazala že po 21 letih za nesodobno, staro in prežvelelo.

Slovenski hranilnici ob nakupu in blagoslovitvi novih prostorov iskreno čestita tem bolj, ker je nosilka istih združnih idej, ki jih je med Slovenci širil dr. Krek in s katerimi je reševal ter osrečeval slovenske ljudi.

Predsednik Zedinjene Slovenije g. Božidar Fink je izražal veselje ob blagoslovitvi novih hranilničnih prostorov, ker so nov korak v razvoju slovenskega podjetja, šolski nadzornik g. Aleksander Majhen je pa izrekel Slovenski hranilnici čestitke v imenu Slovenske hiše.

Zupanova Micka in Čašica kavé na odru Slomškovega doma

Linhartovo veseloigro Zupanovo Micko smo starejši večinoma videli že doma. Saj ga najbrže ni bilo podeželskega odra, kje je ne bi bili igrali. Ljudje so igro sprejemali z veseljem, saj je to prava ljudska igra, iz katere diha prisrčna domačnost, kmečko zdravje in zdrava šegavost.

Obe predstavi v Slomškovem domu v soboto, 24. in nedeljo, 25. julija, sta bili polnoštevilno obiskani. Zopet se je občutno pokazala potreba dvorane.

Pred pričetkom je o Linhartu in o igri govoril g. dr. Jože Krivec. Poudaril je, da je to prvo slovensko dramatsko delo, ki ga je Linhart napisal 1789 in so ga igrali tedaj ugledni ljubljanski meščani; Linhart sam je delo režiral in bil šepetalec, dočim je glavno vlogo igrala njegova žena. Kritika je tedaj potrdila, da „razpolaga tudi slovenščina z gibčnostjo, prožnostjo, z močjo in blagoljajem in se zato prav tako lahko oglašča iz Talijinih ust kakor rusščina, češčina in poljščina“. Zato delo ni samo zgodovinsko pomembno kot mejnik v razvoju naše dramatike in gledališča, temveč je tudi lepa besedna umetnina, saj je prvo naše leposlovno klasično delo, ki kljub starosti ni izgubilo svojega čara, iz katerega še vedno lijejo oplajajoče moči.

V prijetnem domačem vzdušju se je odigravala igra, ki je vzbudila pri gledalcih mnogo dobre volje. Igralci so se potrudili, da so svoje vloge odigrali kot košček Slovenije na tujem. Še in še smo obujali spomine in dekleta so nam stregla s toplim čajem.

Vsak teden ena

LIPA

Miroslav Vilhar

Lipa zelenela je tam v dišečem raju, s cvetjem me posipala, dejal sem, da sem v raju.

Veje raztezavala k nebu je visoko, meni pa je do srca segala globoko.

Ptičice je miljena v senčico vabila; kadar ležal sem pod njo, me je ohladila.

Zdaj pa mi je revica skoraj ovenela; cvetje, listje ljubljeno zima ji je zvela.

Spavaj, draga lipica! večno ne boš spala; nova pomlad zelena nov bo cvet pognala.

Zopet bodo ptičice, ptičice vesele, pesmice prepevale, pesmi žvrgolele.

dokaj doživeto, kar je velika zasluga režije, ki je bila v večjih rokah g. Eme Kessler-Blejčeve. V vlogi Tulpeheima je nastopil g. Miha Gaser, Monkoka g. France Miklavc. Nevesto Micko je igrala ga. Cilka Cestnikova, njene očeta g. Stanko Novak, žena Anžeta g. Ivan Fajfar. Gdč. Fani Grum je nastopila v vlogi vdove Sterenfeldove, g. Jernej Tomazin pa v vlogi pisarja Glažka.

Gledalci so z navdušenjem nagradili sodelujoče. K uspehu je prispevala lepa scenarija, katero je izdelal požrtvovalni z. Franc Vresnik.

Nato je sledila še kratka, a prisrčna šaloigra neznanega avtorja Čašica kavé. Gledalci so bili presenečeni zlasti nad izredno lepo slovenščino in dobršno metro sigurnosti, ki je odlikovala mnogo obetajoče mlade igralke. Nastopile so gospodične: Cilka Cestnik, Metka Maček, Vladi Brula, Majda Babnik, Andreja Brula, Marija Pergar, Lučka Potočnik in Alenka Maček, ter deklici Anica Pergar in Julči Drenšek.

Tudi ta predstava je lepo uspela. Vsem mladim močem, ki so nastopile, je treba izraziti priznanje, zlasti pa režiserki ge. Emi Kessler-Blejčevi, ki je prejela lep šopek. Pri nedeljski predstavi so se igralke spomnile tudi požrtvovalne odrske moči — šepetalke gdč. Anice Breznikove ter ji čestitale k njenemu godu.

Gledališkemu odseku v Slomškovem domu želimo mnogo uspehov, zlasti pa primerno gledališko dvorano, kjer bo mogoče razvijati tem popolneje gledališko ustvarjalnost. Š.

pod svojo kontrolo ves svet. Ko je bil na oblasti, je bilo vedno naravnost nemogoče z njim vzpostaviti normalne odnose. Vedno je na vsakem mestu in povsod videl najprej sebe in samo sebe. In tudi v teh spominih se vsi naši možje in tudi večina mož na Zapadu pojavljajo kot neznamni, majhni, nedorasli položaju, v katerem je svet. Edino Stojadin ve, kaj se bo zgodilo, kako je treba ravnati, da bi se človek rešil nesreče.“

Zatem navaja, da Stojadinovič do konca svojega življenja ni mogel razumeti, kako je bilo sploh mogoče, da je padel z oblasti in ugotavlja: „In ta knjiga je ravno od tega trenutka naprej dejansko neobjektiven in žolčen pamflet proti vsakemu in vsemu, dokler ne pade v katarso obupa.“

List „Svobodna Hrvatska“ glasilo HSS za Južno Ameriko v štev. 2 iz leta 1964 pod naslovom „Knjiga polna sovraštva“ ugotavlja tole:

Ob koncu preteklega leta je bila v Buenos Airesu dotiskana obežna knjiga srbskega politika Milana Stojadinoviča in nedavno dana tudi v promet. Gotovo je, da so izdajatelji spreminjali Stojadinovičev rokopis. Poleg vsega tega oni ne morejo biti odgovorni za mučni vtis, ki ga pušča knjiga o njenem piscu kot do skrajnosti domišljavem človeku, ki je tako pijan svoje namišljene veličine, da se do smrti ni mogel zavesti in popraviti od udarca, ki ga je zadel, ko je

bil v začetku leta 1939 odstavljen kot predsednik vlade. To je bilo tedaj, ko se je bil že precej prikupil Mussoliniju in Hitlerju in je zaradi tega smatral, da je vsemočen ter se je pripravil, da se spremeni v vodjo po vzoru svojih prijateljev Osi.

Nepričakovani padeč ga je tako razburil, da se je moral maščevati nad vsemi tistimi, katere smatra, da so krivi za preprečitev njegovih neslavnih ambicij, da bi postal vodja. Sredstvo tega maščevanja je ta knjiga. Številne njene strani niso pisane tako, da bi bile dostojne politika, ampak razodevajo bolj pisca škandalozne kronike.“

Stojadinovičeve knjige pa niso odklonili samo demokratiški Slovenci in Hrvatje, ampak tudi Srbi. Glasnik neodobravanja te knjige med Srbi je zlasti znani srbski pisatelj in javni delavec g. Bor. Karapandžić. V svoji zadnji knjigi „Prikazi iz emigracije“ je Stojadinovičeve spomine zavrnil z naslednjimi ugotovitvami:

„Bogatejše ter tehnično boljše opremljene knjige dosedaj, v resnici nismo imeli v emigraciji. Toda, žal, tudi ne bolj negativne knjige po njeni vsebini.“

Spomini Milana Stojadinoviča so od a do z zgrajeni na sovraštvo. Zato tudi brezobzirno rušijo vse naše avtoritete, začeni pri Kroni pa do kmetskih pastirčkov. Za nobenega, ki se mu je le malo zameril, Milan Stojadinovič nima (Nadaljevanje na 4. strani)

SLOVENC I POSVETU

ITALIJA

Med Slovenci, ki so ostali po letu 1948 in 1949, ko je večina slovenskih beguncev odšla v razne prekomorske države, največ v Argetino, še naprej v Italiji, je tudi biv. profesor verouka v Ljubljani g. Janez Pintar. V Italiji je bil najprej knjižničar škofijske knjižnice v Brixenu, zatem je postal hišni duhovnik v zavodu za onemogle, ki ga sestre vzdržujejo v starem gradu na Blatu v Sterzingu. V tem zavodu je g. Janez Pintar dne 16. maja t. l. slavil 70.letnico svojega življenja. K temu življenjskemu jubileju mu iskreno čestita tudi Sv. Slovenija in mu želi še dolgo let življenja v zdravju in moči ter duhovni svežosti.

Iz begunskega taborišča v Latini v katerega vedno prihajajo približniki iz Jugoslavije, je v zadnem času odšlo več ljudi na Švedsko, v Avstralijo, Kanado in ZDA. V ZDA sta v zadnjem času odšla dr. Marijan Rustja z ženo in Jože Cah z ženo Nado ter hčerko. **FRANCIJA**

Slovenska župnija in Društvo Slovencev v Parizu sta začela z nabiranjem prispevkov za slovensko cerkveno in narodno zastavo.

Slovenci v Parizu so imeli 8. maja lepo slovesnost — 25-letnico, odkar je napravila redovniške obljube slovenska sestra Dolenjka Cirila Knafelje. Za slovenske ljudi v Parizu ima velike zasluge, zlasti za slovenska dekleta, ki

Slovenski skavti ob 20-letnici slov. tragedije

Člani in članice Slovenske skavtske zveze so imeli v nedeljo, 18. julija v Slovenskem domu v San Martinu, kjer je sedež Zveze, spominsko proslavo ob 20-letnici slovenske tragedije. Šef skavt g. Marijan Trtnik je mladim skavtom in skavtinjam orisal dogodke med drugo svetovno vojno in zlasti pred 20 leti in njihov pomen za slovenski narod. Povedal je, kako je brezbožni komunizem izrazil tujo okupacijo in sprožil državljansko vojno na Slovenskem. Tedaj so se naši najboljši bratje podali na branik domovine in njenih svetlih idealov in mnogo jih je darovalo svoje življenje na oltar domovine. V teku vojne in revolucije je izgubilo življenje tudi več sto skavtov; padli so na raznih bojiščih, kamor jih je odvelik tuji okupator; padli pa so tudi doma, pobiti od komunistov in mnogi so izgubili življenje po grozotnem mučenju, vrtnje iz Vetrinja. — Svoja izvajanja je g. Trtnik zaključil z mislijo, da bo sonce svobode gotovo vzšlo tudi nad našo domovino in tudi slovenski skavti v izseljenstvu se morajo pripravljati za tisti dan, da ponesejo svobodo v domovino.

Po tem govoru je skavt Janez Žnidar občuteno deklamiral pesem „Slovo“, skavtinja Nina Pristovnik pa je prečitala nekaj Balantičevih pesmi.

(Nadaljevanje s 3. strani)

lepe besede. Pisatelj je navedel celo take nizkosti, začeni od kneza Pavla in kneginje Olge, pa vse po vrsti, da nas je sram, da bi jih na tem mestu ponavljali. To ni v čast ne Milanu Stojadinoviču, ne srbskemu narodu, ne srbskemu tisku, najmanj pa narodnim borcem za svobodo svoje domovine.

Dalje ugotavlja, da stopa Stojadinović s svojo knjigo „Ni rat ni pakt“ v našo politično zgodovino bolj umazan kot sam Mefisto. Če jih ne bi bil napisal, bi ostal boljši človek. Zato je res težko, da bi mu bila še kakšna oseba podobna v bližini.

Svojo oceno Stojadinovičeve knjige pa Karapandžić zaključuje z navedbo, da so ti spomini stvarnost. Toda „zato je neobhodno potrebno, da svobodno jugoslovansko narodno emigracijo opozorimo na ta najbolj žalosten primer naše publicistike, kajti knjiga Milana Stojadinoviča je odraz strašnega sovražstva in silnega besa, s katerima je bilo prepojeno vse avtorjevo bitje. Ko se z ničemer drugim ni mogel maščevati nad tistimi, ki so ga vrgli iz oblasti, katero je do neverjetnosti sam zlorabljal, je Milan Stojadinović napisal knjigo in na njihov račun nasul morje klevet. Toda, kakor se to v življenju rado dogaja, se je zgodilo tudi tu: Vse te nizkosti so padle na njegovo lastno glavo. Če Milan Stojadinović ne bi bil napisal teh spominov, bi bil šel v zgodovino kot boljši človek. Tako je pa sam sebe degradiral za vse veke.“

veli smo tako spet prisrčno popoldne v ubrani družabnosti.

Spored je bil pešter in živahen in — kadar so nastopili naši najmlajši — prisrčno zabaven. Fantje so letos za odbojko pripravili prehodni pokal, ki ga je tokrat priborila skupina z Davornom Hirscheggerjem. Odigrali so več iger odbojke, dekleta košarke, mali pa so nas zabavali s tekmo v vrečah, z zbijanjem vreče, plezanjem na drog, ki so jim ga hudomušni fantje prej temeljito „nažajfali“. Težka je bila borba za na vrhu višee žoge, klobase in druge dobitke. Višek zanimanja pa je dosegla zadnja točka. Fantje so povabili na boj v odbojko — poročene može; zagrižen boj med samskimi in oženjenimi! Dvakrat so se pomerili. Šlo je zares. Može so imeli ob igrišču „ekipo za prvo pomoč“. Dekleta so navdušila fante pred pričetkom s pušljici. In ko so prvo igro zgubili „ta oženjeni“, so jim dekleta poklonila velik trnjevenec. Pa so ga po drugem spopadu odnesli — fantje... Pravijo, da se bodo še pomerili, ker je ostalo nedoločeno!

MENDOZA

Mladinski športni dan v Mendosi

V nedeljo, 20. junija so naši fantje in dekleta priredili v Domu svoj športni dan. Tako je bilo zadnje dneve pred prireditvijo spet živahno razgibano življenje na našem igrišču. Kadar nas naši mladi povabijo, se vselej slovenska javnost odzove v lepem številu. Preži-

Z enominutnim molkom v spomin

pobitim skavtom je bila proslava zaključena.

V drugem delu pa je g. Trtnik omenil, da obhajajo skavti danes še eno 20-letnico in sicer ustanovitve Slovenske skavtske zveze. Točno pred 20 leti in sicer 18. julija 1945 — je bila v taborišču v Monigu ustanovljena prva slovenska mladinska organizacija v begunstvu — skavtska organizacija. G. Trtnik je tedaj zbral mladino obeh plovov, ki se je potikala okoli barak, jo povezal in začel vzgajati po skavtskih načelih. Skavtska organizacija se je razširila na vsa begunska taborišča in deluje danes v izseljenstvu. Tudi v Argentini se prav živahno udejstvuje: sodeluje na vseh narodnih in cerkvenih prireditvah, prireja tabora, vzgaja mladino.

Sledile so nato še razne druge točke: igra iz dijaškega življenja, petje, skiptične slike itd.

Obojni proslavi sta bili nato zaključeni s petjem slovenske himne.

PO ŠPORTNEM SVETU

Kvalifikacijske tekme za svetovno nogometno prvenstvo. V nedeljo sta v Buenos Airesu merili moči nogometni reprezentanci Argentine in Paragvaya. Zmagala je Argentina 3:0, gole so pa zabili González (avtogol), Artime in Onega. Argentinsko moštvo je bilo tehnično dosti boljše, kot paragvajsko. Povratna tekma bo v nedeljo v Asuncionu. Paragvaj je pred tednom doma premagal Bolivijo z 2:0. Po prvi tekmi sodeč, se bo Argentina brez težav uvrstila v nadaljnje finalne tekme, ki bodo prihodnje leto v Angliji.

V Santiago de Chile pa je čilska reprezentanca odpravila Kolumbijo s 7:2. V tej sezoni bo čile imel več težav, ker je Ekvador premagal Kolumbijo že v obeh tekmah.

Tretjo južnoameriško skupino sestavljajo Uruguay, Perú in Venezuela. Najresnejši kandidat je seveda Uruguay ki je premagal že Perú in Venezuelo.

Pred dobrim mesecem je bilo v Angliji svetovno prvenstvo v jadrnanju z brezmotornimi letali. Poleg nekdanjih gentine, Kanade, Angrije, ZDA, Italije svetovnih prvakov Poljske, Nemčije, Ar in drugih je nastopila tudi Jugoslavija z enim odprtim in dvema stadartnima jadrnalnima letaloma.

V prosti kategoriji je zmagal Slovenec Ciril Križnar, ki je preletel skupaj 345 km in osvojil naslov svetovnega prvaka. Sledje Goodhard (Anglija) s 340 km, Weeb (Kanada) 336 km, Svoboda (ČSSR) 320 km.

V kategoriji standard je bil prvi Amerikanec W. Scott s 334 km, drugo mesto je zasedel Anglež Burton s 310 km, tretje pa Poljak Kepka s 300 km. Znani argentinski jadrnalec Hossinger na tem tekmovanju ni imel sreče in se je moral zadovoljiti s slabšo uvrstitvijo.

Na mednarodni regati v Lyonu, ki je bila 30. maja, je osvojil prvo mesto jugoslovanski četverec brez krmarja, drugi so bili Francozi, tretji pa Anoleži.

V jugoslovanski zvezni rokometni ligi je edini slovenski predstavnik Rudar iz Trbovelj, ki je na 7. mestu za Zagrebom, Medveščakom, Rdečo zvezdo, Partizanom iz Bjelovaria, Bosno iz Sarajeva in Borcem iz Kaknja. Za njim je še sedem ekip. Borba za prvo mesto pa je izključno med obema zagrebškima ekipama.

velo tako spet prisrčno popoldne v ubrani družabnosti.

Spored je bil pešter in živahen in — kadar so nastopili naši najmlajši — prisrčno zabaven. Fantje so letos za odbojko pripravili prehodni pokal, ki ga je tokrat priborila skupina z Davornom Hirscheggerjem. Odigrali so več iger odbojke, dekleta košarke, mali pa so nas zabavali s tekmo v vrečah, z zbijanjem vreče, plezanjem na drog, ki so jim ga hudomušni fantje prej temeljito „nažajfali“. Težka je bila borba za na vrhu višee žoge, klobase in druge dobitke. Višek zanimanja pa je dosegla zadnja točka. Fantje so povabili na boj v odbojko — poročene može; zagrižen boj med samskimi in oženjenimi! Dvakrat so se pomerili. Šlo je zares. Može so imeli ob igrišču „ekipo za prvo pomoč“. Dekleta so navdušila fante pred pričetkom s pušljici. In ko so prvo igro zgubili „ta oženjeni“, so jim dekleta poklonila velik trnjevenec. Pa so ga po drugem spopadu odnesli — fantje... Pravijo, da se bodo še pomerili, ker je ostalo nedoločeno!

Po končanem sporedu na igrišču je pa vsa družina poseda okoli miz. Tam iz kota sta vpljivo dišala na raznju prešička. Za vse, za tekmovalce in gledalce je bilo tečaj pošteno poskrbljeno, da so se podprli. Bb

Vestnik SFZ

V soboto, 24. julija, so se pričela tekmovanja v namiznem tenisu in šahu v okviru mladinskih športnih dni. Odslek Lanus je igral z odsekom Ramos Mejia in ga premagal v namiznem tenisu 3:2, v šahu pa 3—0. V soboto, 31. julija, pa so igrali v San Justu odsek Naš Dom z Ramos Mejio. Zmagali so člani iz Ramos Mejie in sicer v namiznem tenisu 5:0, v šahu pa 4—0. V Mononu so domači izgubili v namiznem enisu z Lanusom s 5:0.

V nedeljo, 8. avgusta, se prične tekmovanje v odbojki. Igrajo San Justo — Lanus in Ramos Mejia — Morón v Moronu. Prva igra prične ob 9.30.

Na zadnjem sestanku SFZ je g. Tine Vivot predaval o športni formaciji. Govoril je takole:

Namen športa je narediti iz človeka enoto, ki bo umsko in telesno uravnotežena. Šport pomeni veselje, vzgojo značaja, socialnost, oliko v obnašanju, naravnava razprošitev v dobro zračenih prostorih. Veselje tudi folkloru in poznanje duševnih predmetov. Bistveno v športu je sistematika. Športnik sem, ko sam sebe vzgajam, ko si utrjujem voljo.

Imamo več razlogov, ki potrjujejo važnost športa: zdravje, disciplina, če bodo mlajši zdravi, se nam ne bo treba bati slabih delavcev. Državi daje na razpolago mladino, ki je pripravljena na vsakovrstne napore za obrambo domovine. Zaposli mladino, jo odteguje od zakajenih in vlažnih prostorov, kamor bi morda zahajala po zabavo.

Odpirajo se nam, Slovincem v Argentini, nova obzorja. Imamo veliko mladine. Nuditi ji moramo vse; a nista dovolj samo dobra volja in pogum, treba se je tudi učiti.

Dajmo mladini rešitve iz 20. stoletja! Pomagajmo, ker je lepo delati z mladino, ker ji lahko pomagamo, ker ji moramo pomagati. Imamo v rokah bodočnost naroda.

Če beremo časopise, vidimo, koliko je trpljenja in krivic na svetu. Kaj smo naredili, da izboljšamo položaj? Naša odgovornost pričena, kjer trpi prijatelj. Potrudimo se, da bo vladala morala, bratska ljubezen. Nudimo mladini šport. Kaj lahko pričakujemo od sveta, če mlada telesno in duševno zdrava? Bodimo športniki za ves svet. Delajmo za narod. Mi imamo voljo, v tej volji obstaja rešitev stoletja. Bodimo res pravi športniki!

DRUŠTVENI OGLASNIK

Društvo Zedinjena Slovenija prosi člane, da redno oddajajo svoje članske prispevke. Društveni odbor more delovati le tedaj, če ima pri članih oporo in razumevanje. Za oboje, delovanje in podpiranje, je treba idealizma, ki ga med nami ne sme zmanjkati.

Ob tej priložnosti opozarjamo na točna navodila, ki jih je prejel upravni svet ob obnege zboru za izplačevanje posmrtnine. Nujen pogoj za izplačilo posmrtnine je, da umrli član ni bil v zaostanku s svojimi društvenimi obveznostmi več kot tri mesece. Opozarjamo, da je sklep obnege zboru jasen in obvezen, zato odbor ni upravičen delati izjem in dajati večjo uplacenco.

Nekaj članov ima že dalj časa izposojene knjige iz društvene knjižnice. Knjižnica naj bi po svojem namenu služila duhovnim potrebam čim večjega števila rojakov, posebno mladini, ki vedno bolj povprašuje po knjigah. Zato lepo prosimo, da vsak izposojevalec knjige čim prej vrne. Pripominjamo, da naknadne izposojnine ne bomo računali, čeprav je izposojevalni rok morda potekel že pred daljšim časom.

Zavedni rojaki, postanite člani naše predstavnike organizacije. Posebno vabimo mlajšo generacijo, da z novo silo idej in delavnosti pomaga utirati pot skupnosti v nova obdobja.

OBVESTILA

V nedeljo, 8. avgusta, bo ob 16 v zavodu v ul. Avda. del Campo 1653 sv. maša z žalno komemoracijo za msgr. Janeza Hladnika. Pripravljajo jo stari slovenski naseljenci.

Sestanek naraščajnikov iz Castelarja, Morona in Capitala bo v soboto, 7. avgusta ob 15.30 na Pristavi.

Naraščajnice v Moronu imajo svoj redni sestanek v soboto, 7. avgusta, ob navadni uri.

VI. kulturni večer SKA bo v soboto, 7. avgusta, ob 19 pri Bullrichu, Sarandí 41, Capital. Predaval bo g. Karel Rakovec o programiranem pouku in strojnih učilih.

Dramatski odsek društva Slovenska vas bo igral v soboto, 7. avgusta, ob 20 in v nedeljo, 8. avgusta, ob 15.30 Marijan Willemartov dramo Zadnji kralj. Tridejanka, ki se vrši v Buenos Airesu v prvih letih po našem prihodu.

„Filmski večer“ bo v domu v San Martinu v soboto 7. avgusta ob 21. G. Jože Leskovar bo predvalj več zanimivih filmov (med drugim o življenju papeža Janeza XXIII, predsednika Kennedyja, naravnih lepoteh Afrike, vzponu na alpske vrhove itd.)

„Masonerija in njen vpliv na svetovno politiko“ je naslov morda najbolj aktualnega predavanja, ki ga bo imel č. g. dr. Mirko Gogala v soboto, 7. avgusta v Našem domu v San Justu.

Koline, na katere vabi Slomškov Slomškov dom, bodo na razpolago v soboto, 7. avgusta, in v nedeljo, 8.

Izlet sanmartinskih deklet v La Platu bo v nedeljo, 8. avgusta. Zbirališče v Slov. domu v San Martinu, odhod s posebnim avtobusom točno ob 7 zjutraj. Hrano prinesite s seboj!

Letošnji, XIII. socialni dan bo v nedeljo, 8. avgusta 1965, v Slovenski hiši. Ob 8 bo sv. maša, ki jo bo daroval g. dr. Alojzij Starc. Potem sledijo predavanja: g. Ruda Jurčec: Skrb dr. J. E. Kreka in dr. Antona Korošca za slovensko izobraženstvo in kulturni napredek naroda; g. prof. Alojzij Geržinič: Izobraževanje v družbi; g. Tine Debeljak (mlajši): Slovenski izobraženci v Argentini. Predavanjem bo sledila debata.

Člani SKAS-a lepo vabljeni na sestanek, ki bo v soboto, 14. avgusta, ob 19.30 v Slovenski hiši. Posebnih pismenih vabil ne bomo razposlali. Odbor

Srečanje s slovenskimi književniki je naslov predavanja, v katerem bo g. dr. Tine Debeljak podal zanimiva oseba doživljaja, ki bodo zanimiva za odrasle in mladino. Predavanje bo na rednem prosvetnem večeru Slomškovega doma v soboto, 14. avgusta.

Romanje Družabne pravde bo na Marijin praznik, v nedeljo, 15. avgusta, v cerkev Marije Pomočnice v Don Boscovem zavodu v Ramos Mejia. Začetek ob 11. Spored: romarski shod, na katerem se bomo spominjali socialnega dela dr. J. E. Kreka ob 100-letnici njegove smrti; sv. maša, skupni asado, ob pol 16 litanije. Vsi rojaki vabljeni!

Naraščajnice in mladenke! Naš letošnji shod bo na državni praznik, 17. avgusta, v Našem domu v San Justu. Začetek ob 14.

Proslava slovenskih šolskih otrok na čast škofu Antonu Martinu Slomšku bo v nedeljo, 5. septembra, ob 16 v Slovenski hiši.

Izredni občni zbor Slomškovega doma bo v soboto 28. avgusta.

Proslava četrte obletnice blagoslovitve Slomškovega doma bo v nedeljo, 19. septembra.

DRUŽABNA PRAVDA

vabi vse rojake na ROMANJE, ki bo 15. avgusta v cerkvi Marije Pomočnice v Don Boscovem zavodu. Začetek ob 11.

Dr. FRANC KNAVS

ODVETNIK

Lavalle 1290, p. 12, of. 2, Capital

T. E. 35-2271

Uradne ure 17—20

Na telefonu 93-0719 tudi dopoldne

V PRODAJI JE KNJIGA

FRANC IZANEC

ODPRTI GROBOVI

Iz gornjelogaškega gradu so komunisti po zasedbi NOV odpeljali domobrance iz notranjskih postojank v klavnico mesarja Korenčana. Obesili so jih kot živino na mesarske klučke... Pred mesarijo pa je glasno odmevala harmonika, da je prepčila glasove mučenih, ko so jih rezali iz kože...

(Odlomek novega dokumenta št.47)

ODPRTI GROBOVI

knjiga ima 12 slik, 4 črteže in 20 poglavij o prevažanju in pobijanju izročnih protikomunistov.

„...Upati je, da se s to knjigo začnejo svetu na dokumentiran način prikazovati komunistični zločini nad slovenskim narodom.“

(„Glas SKA“, št. 14-15., dne 10. VII. 1965)

Knjiga se dobi v Dušnopastirski pisarni in pri poverjenikih

ESLOVENIA LIBRE

Editor responsable: Milos Stare

Redactor: José Kroselj

Redacción y Administración:

Ramón Falcón 4158, Buenos Aires

T. E. 69-9503

Argentina

FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 5775
TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 3824
Registro Nacional de la Propiedad
Intelectual No. 817.086

Naročnina Svobodne Slovenije za leto 1965: za Argentino \$ 1000.—; za Severno Ameriko in Kanado 7 dolarjev, za pošiljanje z letalsko pošto 12 dolarjev.

Talleres Gráficos Vilko S.R.L., Estado Unidos 425, Bs. Aires. T.E. 33-7213

Romanje Slovencev v Lourdes bo v nedeljo, 22. avgusta. Začetek romarskih pobožnosti ob 15.30.

JAVNI NOTAR

Francisco Raúl Cascante

Escribano Público

Pta. baja, ofic. 2

Cangallo 1642 Buenos Aires

T. E. 35-8827

Slomškov dom

v soboto, 7. avgusta

v nedeljo, 8. avgusta

KOLINE

Vsi lepo vabljeni!

Slovenski dom

v San Martinu

DRUGE KOLINE

v nedeljo, 8. avgusta.

Igra

Moulin Rouge

NAŠ DOM V SAN JUSTU

Sobota, 7. avgusta 1965, ob 20

zelo aktualno predavanje

MASONERIJA IN NJEN VPLIV

NA SVETOVNO POLITIKO

Predavatelj č. g. dr. M. Gogala

Slovenska pristava

KOLINE

8. avgusta 1965

SDO

SFZ

DRUŽABNI POPOLDAN

Čas: nedelja, 8. avgusta, ob 15.30

Kraj: Slovenska dvorana

Vabljeni članice, člani, prijatelji, zlasti še nastopajoči na proslavi ob 20-letnici.